

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornoga uređenja,
graditeljstva i državne imovine

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

Informacijski
sustav
prostornog
uređenja

DRUGA STRUČNA KONFERENCIJA

INFORMACIJSKOG SUSTAVA PROSTORNOGA UREĐENJA

MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA,
GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE

Šibenik, 08.-10. travnja 2024.

2. STRUČNA KONFERENCIJA INFORMACIJSKOG SUSTAVA PROSTORNOGA UREĐENJA

Krajobrazna osnova RH – sadržaj, značaj i primjena

voditeljica službe za održivi prostorni razvoj i
međunarodnu suradnju
ZAVOD ZA PROSTORNI RAZVOJ

Šibenik, 08.-10. travnja 2024.

KRAJOBRAZ

Krajobraz/krajolik/pejzaž je određeno područje, kako ga percipiraju ljudi, čiji je karakter rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika

Obuhvaća područja mora i kopna prirodna, odnosno ruralna, gradska, prigradska područja...

Mogu se biti iznimni, uobičajeni, degradirani...

- **Nasljeđe i identitet**
- **Krajobrazna raznolikost**
- **Zaštita, planiranje i upravljanje**

ZAKONSKI OKVIR

Zakon o potvrđivanju konvencije o europskim krajobrazima (VE)

NACIONALNA RAZINA

Prostorno uređenje i gradnje

Zaštita kulturne baštine

Zaštita prirode i okoliša

MPGI

KM

MINGOR

Poljoprivreda, šumarstvo, vodno gospodarstvo, more, turizam,...

Zakoni, strateški, planski i programski dokumenti

KORH – cilj i svrha

Zakon o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima Vijeća Europe (Krajobrazna konvencija VE):

Opće mjere

C. Identifikacija i procjena

1. Aktivnim sudjelovanjem zainteresiranih stranaka, kako je određeno u članku 5.c., te s ciljem unapređivanja znanja o vlastitim krajobrazima, svaka stranka obvezuje se da će:

- a. i. identificirati vlastite krajobraze diljem državnog područja;
- ii. analizirati njihove značajke te snage i pritiske uslijed kojih se krajobrazi mijenjaju;
- iii. primiti na znanje promjene;
- b. procijeniti tako identificirane krajobraze, vodeći računa o osobitim vrijednostima koje im pridaju zainteresirane strane i odnosno stanovništvo.

2. Postupci takve identifikacije i procjene vodit će se razmjenom iskustava i metodologije, organiziranom između stranaka na europskoj razini u skladu s člankom 8.

ANALITIČKA PODLOGA ZA IZRADU KORH

JAVNA NABAVA: kolovoz 2022. / UGOVOR: prosinac 2022. / ZAVRŠETAK kolovoz 2024.
FINANCIRANJE: Državni proračun RH i NPOO (Mjera C2.3.R3-I7)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU, AGRONOMSKI FAKULTET, ZAVOD ZA
UKRASNO BILJE, KRAJOBRAZNU ARHITEKTURU I VRTNU
UMJETNOST

izv. prof. dr. sc. **Goran Andlar** | voditelj studije

izv. prof. dr. sc. **Ines Hrdalo**

doc. dr. sc. **Dora Tomić Reljić**

mr. sc. **Vesna Koščak Miočić-Stošić**

izv. prof. dr. sc. **Kristina Krklec**

izv. prof. dr. sc. **Vedran Rubinić**

ZELENA INFRASTRUKTURA D.O.O.

Višnja Šteko, mag. ing. prosp. arch. | koordinator tima

Lara Bogovac, mag. ing. prosp. arch.

Fanica Vresnik, mag. biol.

VANJSKI SURADNICI:

prof. dr. sc. **Aleksandar Lukić**, Sveučilište u Zagrebu, PMF Geografski
odsjek

dr. sc. **Filip Šrajer**, Ekomena d.o.o.

doc. dr. sc. **Marija Premužić Ančić**, ASK Atelier d.o.o.

Azra Suljić, dipl. ing. arh., ASK Atelier d.o.o.

SAVJETODAVNO TIJELO

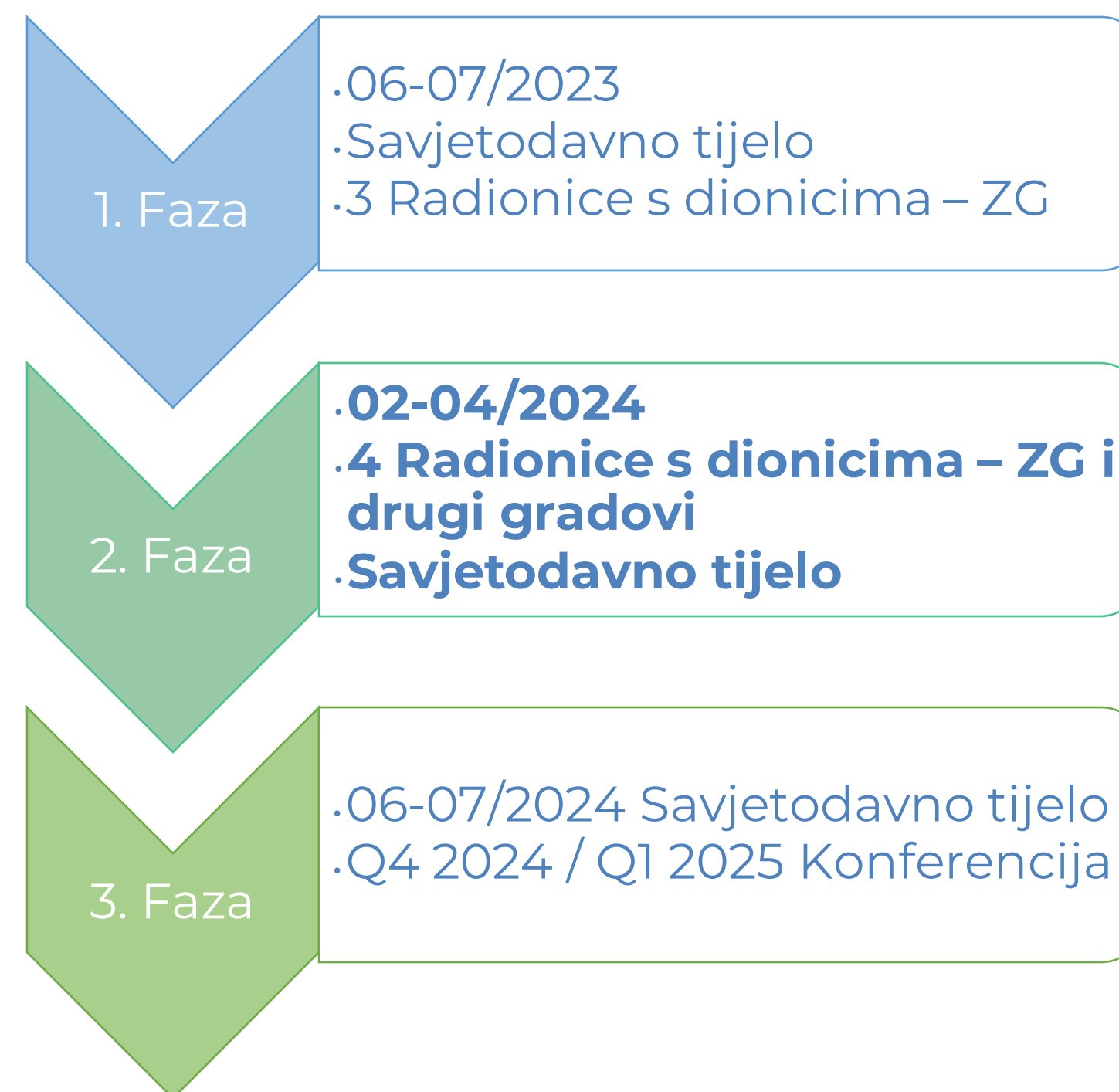
prof.dr.sc. Branka Aničić, profesorica emerita
Mirna Sabljak, načelnica Sektora za zaštitu
kulturne baštine, MKM
Gabrijela Šestani, načelnica Sektora za prirodu,
MINGOR
Tanja Šinko, viša stručna savjetnica u Sektoru za
procjenu utjecaja na okoliš, MINGOR
Ana Budanko Penavić, viša stručna savjetnica u
Odjelu za zaštitu, uređenje poljoprivrednog
zemljišta i zemljišni Fond, MPOLJ
Robert Duić, ovlaštenu krajobrazni arhitekt, HKA
dr.sc. Sanja Gašparović, predstojnica Katedre za
urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu
arhitekturu, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u
Zagrebu
Ana Sopina, asistentica na katedri za urbanizam,
prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu,
Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
dr.sc. Jana Vukić, izv.prof., pročelnica Odsjeka za
sociologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

TIJEK IZRADE

PARTICIPACIJA

FAZA I - METODOLOŠKA OSNOVA

GLOSAR

PREGLED LEGISLATIVE

PREGLED DOSADAŠNJIH ISKUSTAVA U RH

Iskustva u izradi krajobraznih osnova u RH

Implementacija krajobraza u prostorne planove u Republici Hrvatskoj

PREGLED INOZEMNIH I MEĐUNARODNIH ISKUSTAVA U IZRADI KRAJOBRAZNIH OSNOVA

Prepoznavanje kopnenih krajobraza

Međunarodna razina

Nacionalna razina

Razina administrativnih jedinica

Prepoznavanje morskih krajobraza

Implementacija krajobraznih osnova u prostorno planiranje

Vrednovanje krajobraza i sudjelovanje javnosti u izradi krajobraznih osnova

PRIJEDLOG METODOLOGIJE I POSTUPAKA RADA ZA SVE RAZINE

Metodologija i radni koraci

Način implementacije u prostorne planove

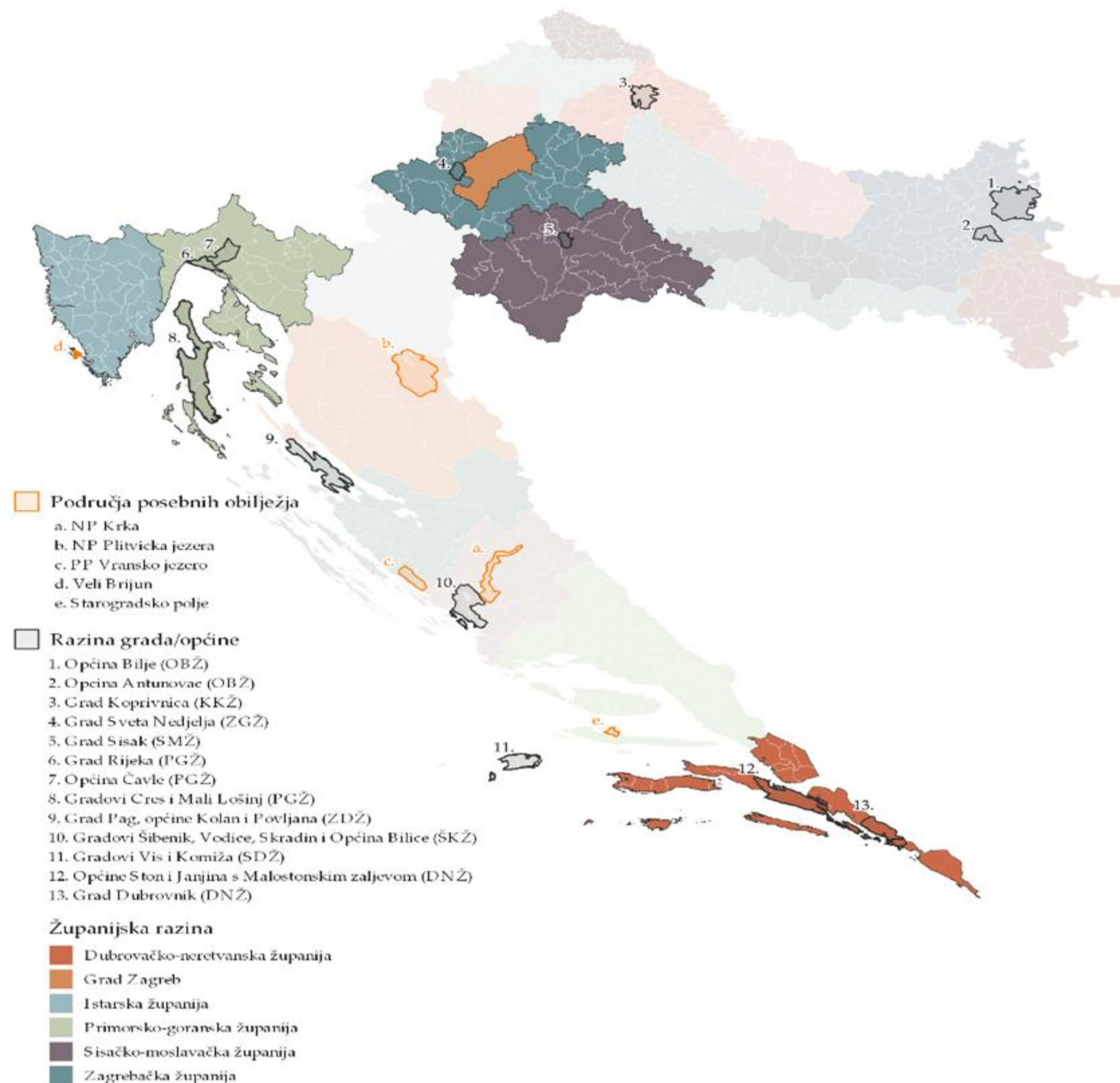
PREGLED DOSADAŠNJIH ISKUSTVA RH

analizirane su (24) krajobrazne osnove:

- zaštićenih područja (5)
- županija (6)
- gradova/općina (13)

izrađen i značajan broj detaljnih krajobraznih studija za manja područja (UPU) koje ovdje nisu analizirane

najveći broj izrađen u DNŽ i Gradu Dubrovniku

PRIJEDLOG METODOLOGIJE I POSTUPAKA RADA

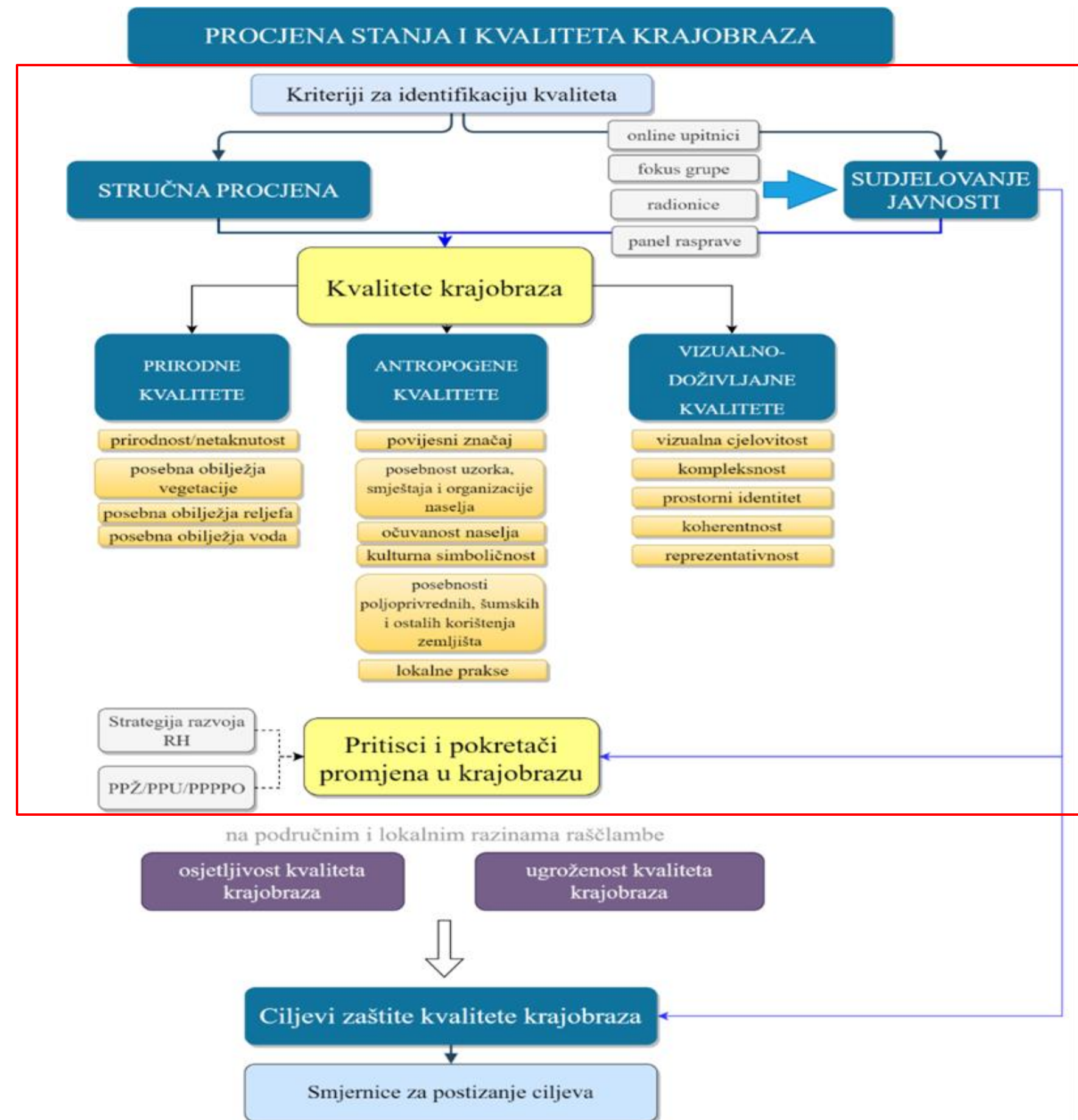
Procjena karaktera krajobraza

Vrednovanje krajobraza

Sudjelovanje javnosti

Ciljevi kvalitete

Smjernice za provedbu

HIJERARHIJSKE RAZINE – raščlamba krajobraza

HIJERARHIJSKE RAZINE	MJERILO	RAZINA PP
I RAZINA – MAKROREGIONALNA	M 1:250.000	DPPR
II RAZINA – REGIONALNA	M 1:250.000 -1:100.000	DPPR
III RAZINA – MIKROREGIONALNA	M 1:100.000 -1:50.000	PP ŽUPANIJA, PPPPO
IV RAZINA – PODRUČNA	M 1:50.000-1:25.000	PP ŽUPANIJA, PPPPO
V RAZINA – LOKALNA	M 1:25.000 – 1: 5.000	PPU OPĆINA/ GRADOVA, PPPPO, GUP, Veliki UPU
VI RAZINA –LOKALITET	M 1:5.000 – 1.000	PPPPO, Veliki UPU, Mali UPU, područje zahvata

FAZA II - Kriteriji za izdvajanje makroregija i regija

OBILJEŽJA KRAJOBRAZA RH

Prirodna obilježja

Klimatska obilježja
Geografske regionalizacije
Geološka regionalizacija
Hidrološka obilježja
Pedološka obilježja
Bioregije (Staništa, Šumski pokrov)
Ekološka mreža
Zaštićena područja prirode

Antropogena obilježja

Povijesna geneza prostora i kulturna baština
Kulturna baština urbanih i ruralnih krajobraza
Povijesni osvrt na urbane krajobraze
Osvrt na ruralne krajobraze – tradicijska gradnja
Korištenje zemljišta RH
Poljoprivredna regionalizacija
Izražene razvojne prijetnje, pritisci i promjene u krajobrazu

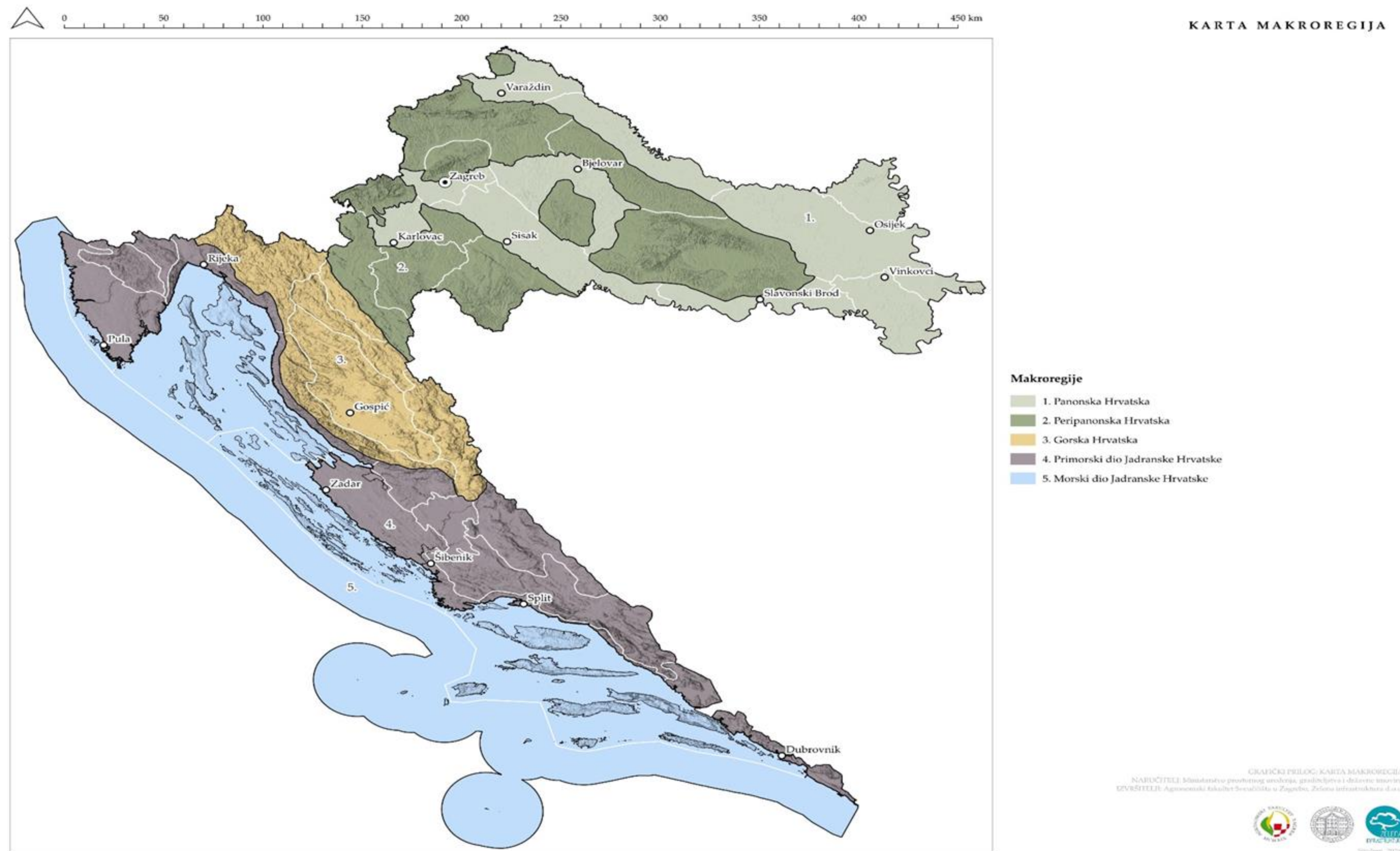
KRAJOBRAZNE MAKROREGIJE

KRAJOBRAZNE REGIJE

FAZA II - Kriteriji za izdvajanje krajobraznih MAKROREGIJA

5 makroregija

Klima
Megareljef
(Hidro)geologija

FAZA II - Kriteriji za izdvajanje krajobraznih REGIJA

47 regija

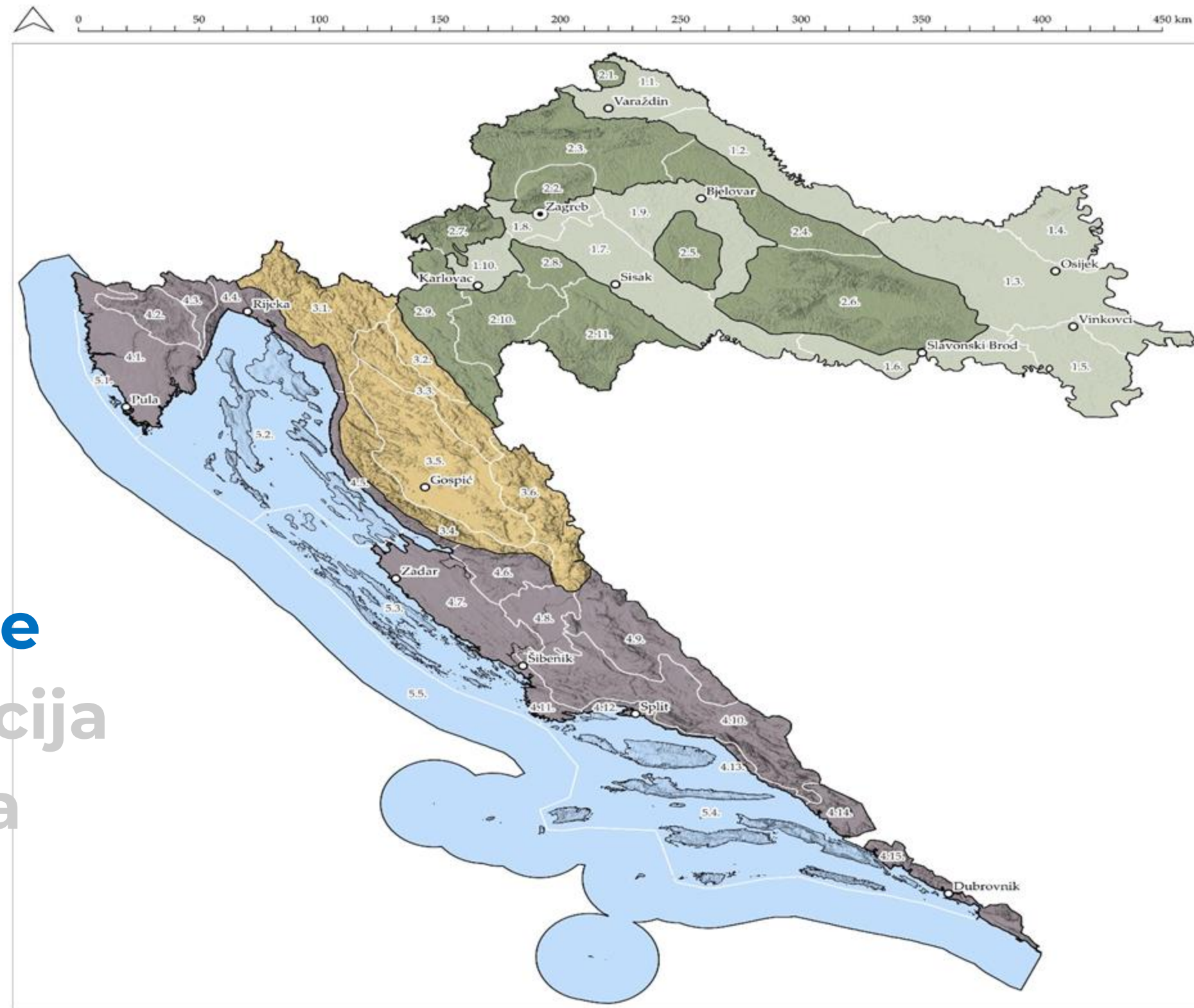
Makroreljef

Geologija

Uvriježene regije

Šumska vegetacija

Način korištenja

KARTA KRAJOBRAZNIH REGIJA

- 1. Panonska Hrvatska**
 - 1.1. Varaždinska Podravina i nizinski dio Medimurja
 - 1.2. Podravina
 - 1.3. Hrvatsko Podunavlje
 - 1.4. Baranja
 - 1.5. Hrvatski Srijem
 - 1.6. Slavonska Posavina
 - 1.7. Gornja i Srednja Posavina
 - 1.8. Nizinski dio zagrebačke aglomeracije
 - 1.9. Lonjsko-ilovska zavala
 - 1.10. Zavala Crne Mlake s nizinom Kupe
- 2. Peripanonska Hrvatska**
 - 2.1. Medimurske gorice
 - 2.2. Medvednica
 - 2.3. Hrvatsko zagorje i Kalnik
 - 2.4. Bilogorsko gorje
 - 2.5. Moslavačka gora
 - 2.6. Slavonsko gorje i Požeška kotlina
 - 2.7. Žumberačko i Samoborsko gorje
 - 2.8. Vukomeričke gorice
 - 2.9. Kordunska zaravan
 - 2.10. Brdski dio Korduna
 - 2.11. Banovina s Pokupljem
- 3. Gorska Hrvatska**
 - 3.1. Gorski kotar
 - 3.2. Ogulinsko-plašćanska zavala
 - 3.3. Mala i Velika Kapela s plitvičkim područjem
 - 3.4. Kontinentalna strana Velebita
 - 3.5. Središnja lička zavala
 - 3.6. Planinski masiv Ličke Pješivice
- 4. Primorski dio Jadranske Hrvatske**
 - 4.1. Crvena Istra
 - 4.2. Siva Istra
 - 4.3. Bijela Istra
 - 4.4. Primorski dio Kvarnera
 - 4.5. Primorska strana Velebita
 - 4.6. Bukovica s pripadajućim padinama južnog Velebita
 - 4.7. Ravni kotari
 - 4.8. Sjevernodalmatinska zaravan
 - 4.9. Masiv Dinare i Svilaje s nižim sjevernodalmatinskim gorjem
 - 4.10. Dalmatinska Zagora
 - 4.11. Primorsko područje Šibenik-Donji Seget
 - 4.12. Primorsko područje Srednje Dalmacije
 - 4.13. Primorska strana Biokova
 - 4.14. Neretvansko područje
 - 4.15. Dubrovačko primorje
- 5. Morski dio Jadranske Hrvatske**
 - 5.1. Istarsko otočje
 - 5.2. Kvarnersko otočje
 - 5.3. Sjevernodalmatinsko otočje
 - 5.4. Srednjodalmatinsko i južnodalmatinsko otočje s poluotokom Pelješcem
 - 5.5. Otvoreno more

GRAFIČKI PRILOG KARTA KRAJOBRAZNIH REGIJA
NARUČITELJ: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
IZVŠTAVLJAČ: Agencija za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša u Zagrebu, Zeleni inženjerski biro d.o.o.

lipanj, 2024.

FAZA II – prijedlog naziva krajobraznih regija

toponimi regija

+

reljefno obilježje

(npr. gornji, obalni, otočje)

+

strane svijeta/smještaj

(sjeverni, južni i sl.)

1. Panonska Hrvatska

- 1.1. Varaždinska Podravina i nizinski dio M
- 1.2. Podravina
- 1.3. Hrvatsko Podunavlje
- 1.4. Baranja
- 1.5. Hrvatski Srijem
- 1.6. Slavonska Posavina
- 1.7. Gornja i Srednja Posavina
- 1.8. Nizinski dio zagrebačke aglomeracije
- 1.9. Lonjsko-ilovska zavala
- 1.10. Zavala Crne Mlake s nizinom Kupe

2. Peripanonska Hrvatska

- 2.1. Međimurske gorice
- 2.2. Medvednica
- 2.3. Hrvatsko zagorje i Kalnik
- 2.4. Bilogorsko gorje
- 2.5. Moslavačka gora
- 2.6. Slavonsko gorje i Požeška kotlina
- 2.7. Žumberačko i Samoborsko gorje
- 2.8. Vukomeričke gorice
- 2.9. Kordunska zaravan
- 2.10. Brdski dio Korduna
- 2.11. Banovina s Pokupljem

4. Primorski dio Jadranske Hrvatske

- 4.1. Crvena Istra
- 4.2. Siva Istra
- 4.3. Bijela Istra
- 4.4. Primorski dio Kvarnera
- 4.5. Primorska strana Velebita
- 4.6. Bukovica s pripadajućim padinama južnog Velebita
- 4.7. Ravni kotari
- 4.8. Sjevernodalmatinska zaravan
- 4.9. Masiv Dinare i Svilaje s nižim sjevernodalmatinskim gorjem
- 4.10. Dalmatinska Zagora
- 4.11. Primorsko područje Šibenik-Donji Seget
- 4.12. Primorsko područje Srednje Dalmacije
- 4.13. Primorska strana Biokova
- 4.14. Neretvansko područje
- 4.15. Dubrovačko primorje

5. Morski dio Jadranske Hrvatske

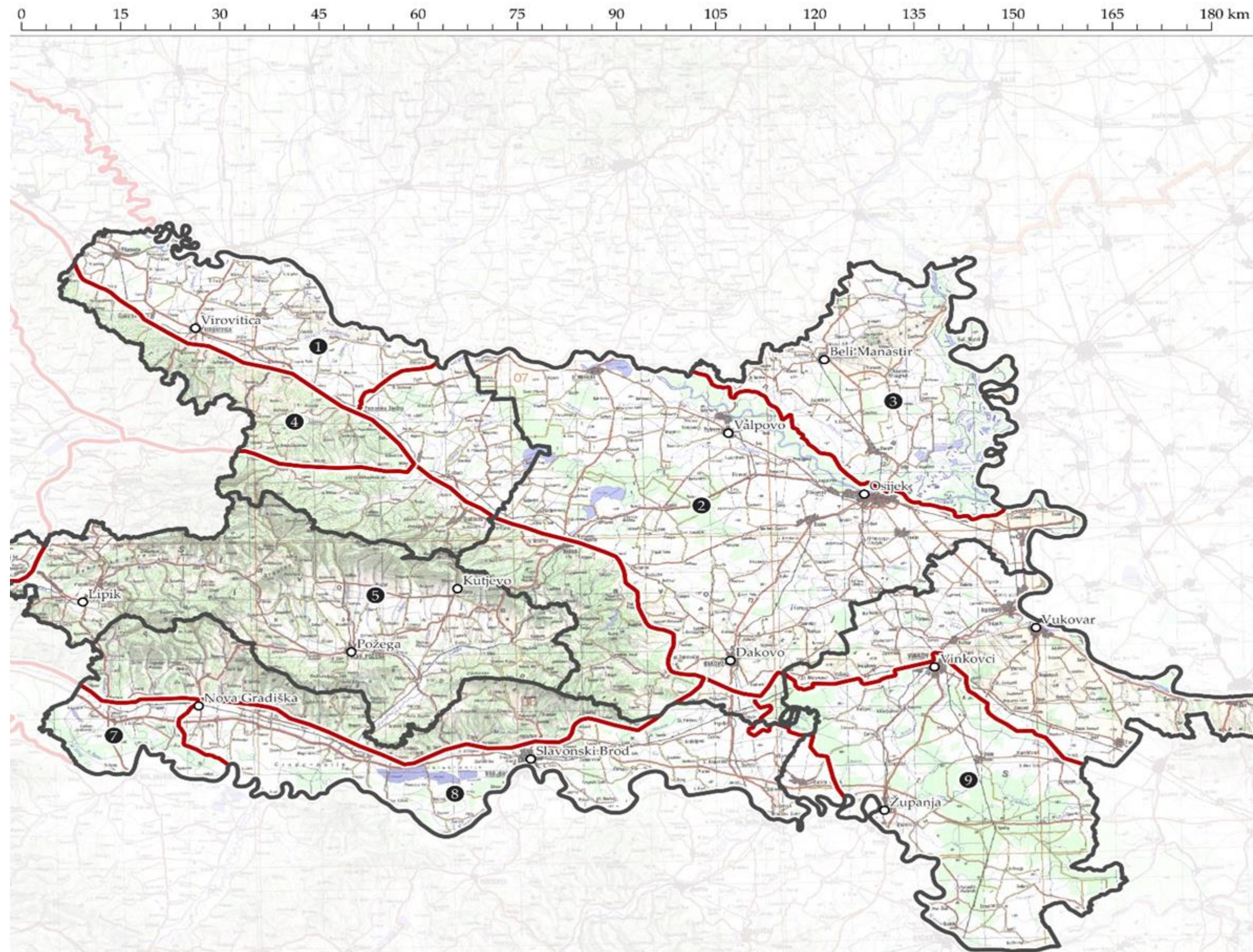
- 5.1. Istarsko otočje
- 5.2. Kvarnersko otočje
- 5.3. Sjevernodalmatinsko otočje
- 5.4. Srednjodalmatinsko i južnodalmatinsko otočje s poluotokom Pelješcem
- 5.5. Otvoreno more

FAZA II – prijedlog granica krajobraznih regija

- Administrativne granice županija
- Krajobrazne regije

Krajobrazne regije

- 1 Podravina
- 2 Hrvatsko Podunavlje
- 3 Baranja
- 4 Bilogorsko gorje
- 5 Slavonsko gorje i Požeška kotlina
- 6 Lonjsko-ilovska zavalala
- 7 Gornja i Srednja Posavina
- 8 Slavonska Posavina
- 9 Hrvatski Srijem

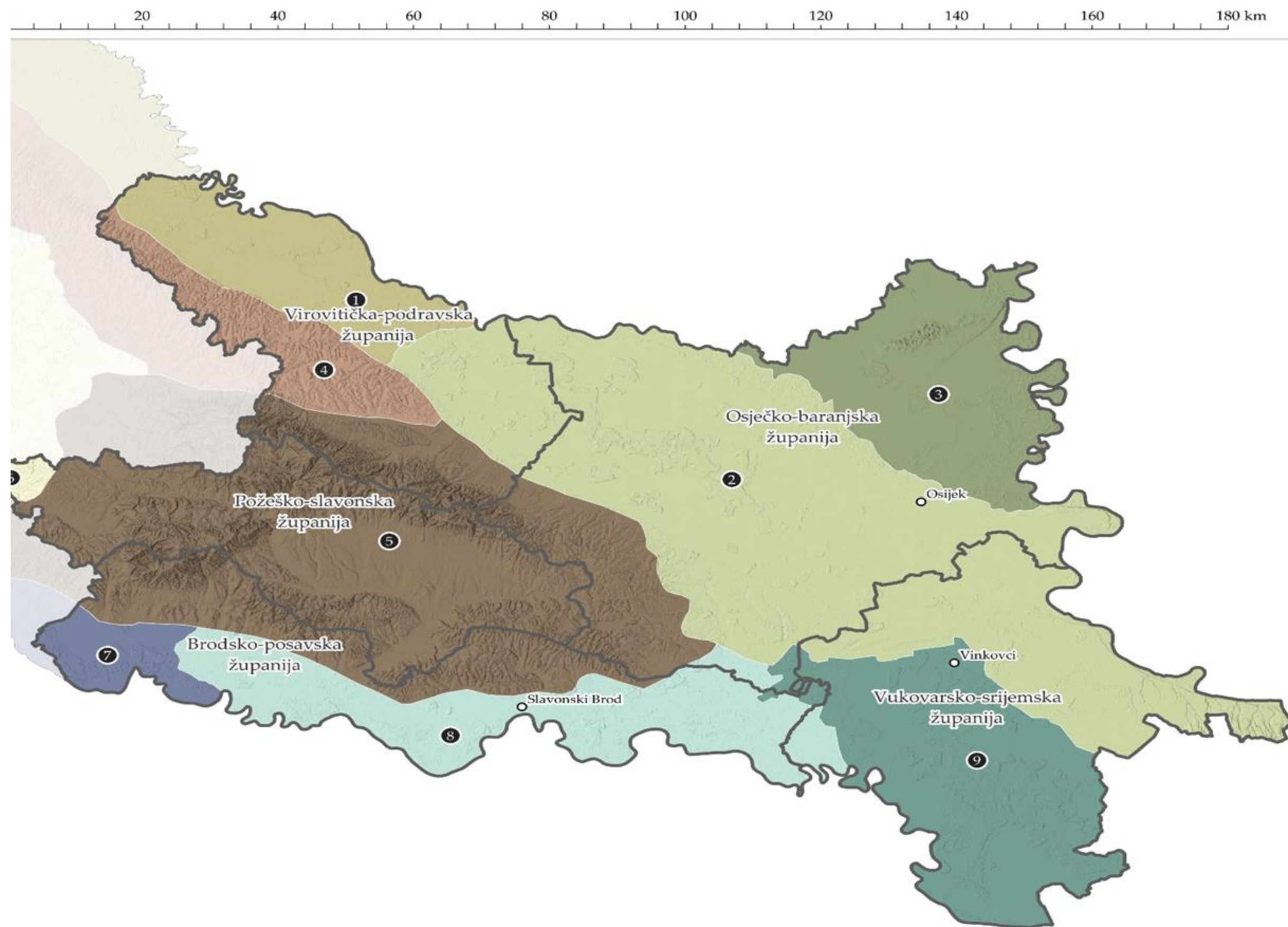

FAZA II – prijedlog krajobraznih regija

- Administrativne granice županija
- Krajobrazne regije

Krajobrazne regije

- ① Podravina
- ② Hrvatsko Podunavlje
- ③ Baranja
- ④ Bilogorsko gorje
- ⑤ Slavonsko gorje i Požeška kotlina
- ⑥ Lonjsko-ilovska zavalala
- ⑦ Gornja i Srednja Posavina
- ⑧ Slavonska Posavina
- ⑨ Hrvatski Srijem

PARTICIPACIJA - RADIONICE

Atlas regionalne razine

5 radionica:

27.2.2024. Zagreb (GZG, ZŽ, KŽ, SMŽ)

12.3. 2024 Čakovec (MŽ, VŽ, KZŽ, BBŽ, KKŽ)

22.3.2024. Pula (IŽ, PGŽ,LSŽ)

28.3.2024. Slavonski Brod (BPŽ, PSŽ, VSŽ, OBŽ, BBŽ)

10.4.2024. ŠIBENIK (DNŽ, SDŽ, ŠKŽ, ZŽ)

POVRATNE INFORMACIJE sudionika:

(1) nazivi krajobraznih regija

(2) granice krajobraznih regija

(3) vrednovanje krajobraznih regija

OBRAZAC ZA OPISIVANJE KRAJ.
REGIJE

Kriteriji za izdvajanje krajobraznih jedinica

Naziv	Nomenklatura tip		
	Nomenklatura područje		
	Definirajući kriteriji		
Opis krajobraznog područja	Obuhvat/smještaj		
	Ključna obilježja		
	Obilježja (prirodna, antropogena, vizualno doživljajna)		
	Karakter		
Vrednovanje	Kvalitete		
	Pritisci i prijetnje		
Ciljevi kvaliteta			
Smjernice			

VREDNOVANJE

PROCJENA STANJA

(prirodnih, antropogenih i vizualno - doživljajnih) i **kvaliteta** krajobraza, a vrši se prema unaprijed određenim kriterijima i to po svakom krajobraznom području

- specifičnosti po razinama
 - **regionalna razina - deskriptivni pristup**
 - niže razine (područna i lokalna) - modeliranje kvaliteta + procjena osjetljivosti i ugroženosti krajobraza

KRITERIJI

- **prirodni:** prirodnost (netaknutost, divljina), posebna obilježja vegetacije, voda, reljefa (stijene, klifovi), bioraznolikost
- **antropogeni:** povijesni značaj, posebnost uzorka, smještaja i organizacije naselja, očuvanost naselja, posebnosti poljoprivrednih, šumskih i ostalih krajobraznih uzoraka koji proizlaze iz korištenja zemljišta, kulturna simboličnost, lokalne prakse,
- **vizualno-doživljajni:** vizualna cjelovitost i sagledivost, kompleksnost, prostorni identitet, koherentnost, reprezentativnost, vizualna obilježja (istaknuta i degradirana)

PROMJENE

Odnose se na vidljive promjene u krajobrazu kao i one do kojih će doći u bliskoj budućnosti bilo pozitivne ili negativne (degradacije)

- **Klimatske promjene** - suše, toplinski otoci, orkanski vjetrovi, poplave, bujice, erozije i klizišta ...
- **Sektori**
 - **Graditeljstvo** - širenje naselja i građevinskih zona, gradnja objekata različitih arhitektonskih tipologija, gradnja na istaknutim vizualnim pozicijama, gradnja izvan građevinskih područja, gradnja koja ne poštuje tradicijske poljoprivredne uzorke i fizionomiju povijesnih naselja, neodržavana graditeljska baština...
 - **Energetika** - solarne elektrane, vjetroelektrane, agrosolari, hidroelektrane, termoelektrane...
 - **Promet** - ceste, pruge, zračne luke i heliodromi, riječne luke
 - **Vodno gospodarstvo** - retencije, akumulacije, melioracije, hidrotehnička regulacija vodotoka...
 - **Poljoprivreda** - napuštanje tradicionalnih oblika poljoprivrede, okrupnjavanje...
 - **Šumarstvo** - čista sječa šuma,....
 - **Eksploatacija mineralnih sirovina** - pijesak, šljunak, glina, kamen
 - **Gospodarenje otpadom** - uređena i neuređena odlagališta otpada, divlja odlagališta
 - **Industrija** - industrijske, gospodarsko- poslovne zone, rafinerije
 - **Turizam** - turističko-ugostiteljske i sportsko rekreacijske zone, kampovi, kupališta...
- **Ostalo:** sukcesija vegetacije na travnjačke površine, širenje invazivnih vrsta ...

RAZVOJNI PRITISCI

„Odnose se na zahvate planirane PPŽ ili PPPPO

- Stambena namjena
- Sportsko-rekreacijska namjena (golf tereni, kupališta, adrenalinski parkovi....)
- Ugostiteljsko-turistička namjena (hotelska i apartmanska naselja, kamp naselja, robinzonski turizam)
- Gospodarska namjena (industrijsko-poslovne zone)
- Prometna infrastruktura (cestovni promet, željeznički promet, riječni promet, zračni promet)
- Energetska infrastruktura (proizvodnja i transport električne energije, proizvodnja energije iz OEI i koogeneracije)
- Vodne građevine (akumulacije, retencije, melioracijska odvodnja)
- Odlagališta otpada
- Eksploatacija mineralnih sirovina (kopno i more)

Intenzitet razvojnih pritisaka = vrsta, količina i rasprostranjenost identificiranih razvojnih zahvata na istom krajobraznom području, a izražava se u ordinalnoj skali.

KORH - PRIMJENA

STRUČNA PODLOGA u postupcima izrade:

- prostornih i urbanističkih planova
- PUO, SPUO
- planova upravljanja zaštićenim područjima
- konzervatorskih podloga
- stručnih podloga zaštite prirode
- razvojnih strategija i planova
- planiranja zelene infrastrukture
- turističkih itinerera
- znanstvenih istraživanja
- strateških i planskih dokumenata gospodarskog razvoja
- i dr.

SLJEDEĆI KORACI:

**KO mikroregionalne razine –
identifikacija i nazivlje**

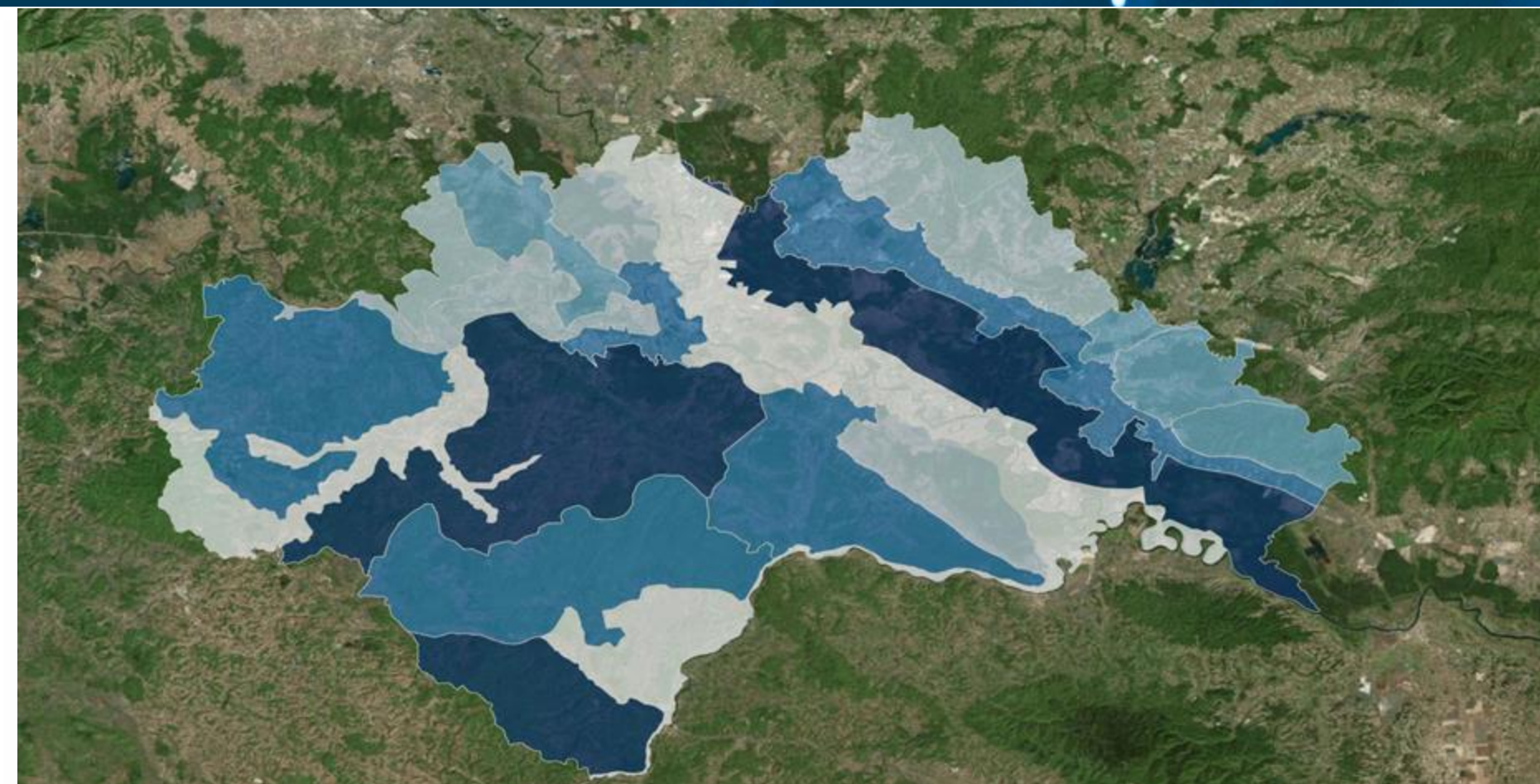
PILOT PROJEKTI:

- **KO područne razine u MŽ** (Zavod MŽ)
- **KO lokalne razine u ZDŽ – kopneni dio uz Pašmanski kanal** – (Zavod ZDŽ)

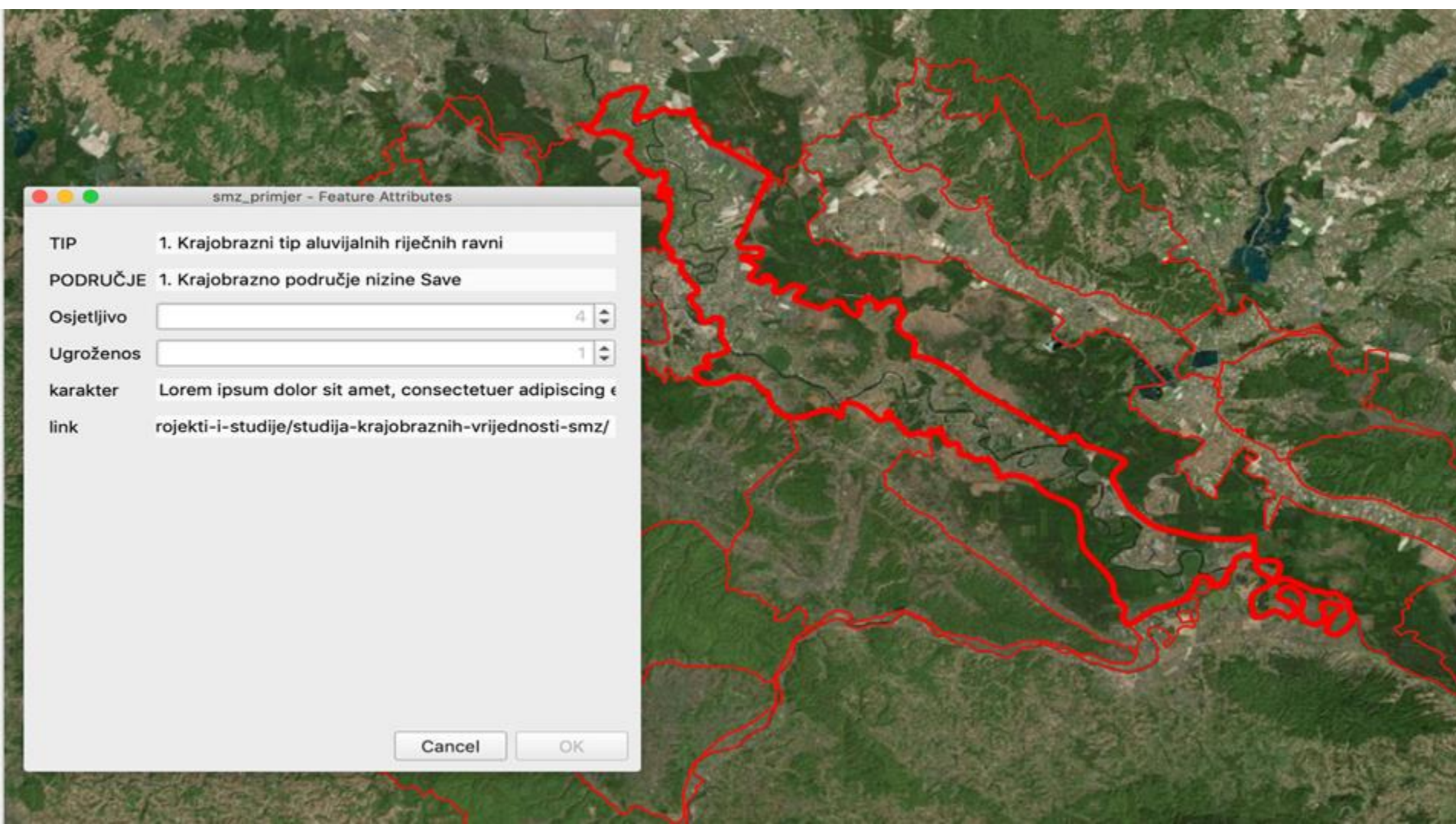
KORH – DOSTUPNOST

Informacijski
sustav
prostornog
uređenja

odabir tematskih karata vrednovanja
(osjetljivost/ugroženost)

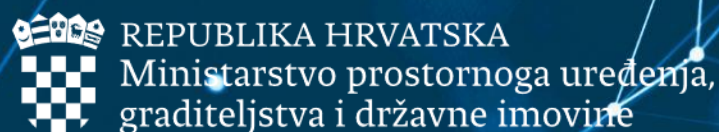

odabir željene krajobrazne jedinice
daje informacija o pripadajućim
atributima

Hvala na pažnji!

ingrid.gojevic@mpgi.hr, korh23@mpgi.hr
tel: 01 3782 452 Zavod za prostorni razvoj

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
Investicija C2.3. R3-I7 Unapređenje sustava prostornoga uređenja,
graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

Informacijski
sustav
prostornog
uređenja